

JUDr. PAVEL BLAŽEK, Ph.D.
MINISTR SPRAVEDLNOSTI ČR

V Praze dne 29.5.2013
Čj. 1025/2012-OD-SPZ/2

Nejvyšší soud ČR
Burešova 20
657 37 BRNO

Věc: obv. M. B. – stížnost pro porušení zákona
Příloha: trestní spis MS v Brně sp. zn. 95 T 128/2008

Podle § 266 odst. 1 tr. řádu podávám ve prospěch obviněného M. B.,

stížnost pro porušení zákona

proti rozsudku Městského soudu v Brně ze dne 21.7.2010, č. j. 95T 128/2008-257, který nabyl právní moci dne 27.7.2010.

Rozsudkem Městského soudu v Brně ze dne 24. 3. 2006, sp. zn. 4T 34/2006, byl obž. M. B. uznán vinným trestným činem podle § 247 odst. 1 písm. b), e), odst. 2 tr. zákona a odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 1 roku se zařazením pro výkon tohoto trestu do věznice s ostrahou. Usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 20. 7. 2006, sp. zn. 7To 209/2006 bylo odvolání podané obžalovaným jako nedůvodné zamítnuto a nabylo tak právní moci. Usnesením Nejvyššího soudu ze dne 30.5.2007, sp. zn. 6 Tdo 489/2007, bylo odmítnuto dovolání obviněného podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. řádu jako zjevně neopodstatněné (č.l. 160 a násl.).

Rozsudkem Okresního soudu v Karviné, pobočka Havířov ze dne 20.6.2006, sp. zn. 105 T 24/2006, ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 17.1.2007, sp. zn. 5 To 782/2006, byl obž. M. B. uložen souhrnný nepodmíněný trest odnětí svobody v trvání 18 měsíců za současného zrušení výroku o trestu z rozsudku Městského soudu v Brně ze dne 24.3.2006, sp. zn. 4 T 34/2006.

Usnesením Městského soudu v Brně ze dne 19.3.2008, č.j. 95 Nt 104/2007, byla podle § 284 odst. 1 tr. řádu, § 278 odst.1 tr. řádu povolena obnova řízení v trestní věci vedené u Městského soudu v Brně pod sp. zn. 4 T 34/2006 a zrušen pravomocný rozsudek Městského soudu v Brně ze dne 24.3.2006, č.j. 4 T 34/2006-71, a to ve výroku o vině i o trestu. Následně

bylo konáno hlavní líčení, v jehož rámci byl vynesena rozsudek ze dne 10.9.2008, pod novým č.j. 95 T 128/2008-183, jímž byl obviněný M. B. v plném rozsahu zproštěn obžaloby dle § 226 písm. c) tr. řádu, neboť nebylo prokázáno, že skutek spáchal obviněný. Toto rozhodnutí nabylo právní moci téhož dne (10. 9. 2008).

Usnesením Městského soudu v Brně ze dne 29.7.2009, sp. zn. 95 T 128/2008, byla podle § 284 odst.1 tr. řádu, § 278 odst.1 tr. řádu povolena obnova řízení v trestní věci vedené u Městského soudu v Brně pod sp. zn. 4 T 34/2006 a 95 T 128/2008 a zároveň byl již podruhé zrušen pravomocný rozsudek Městského soudu v Brně ze dne 24.3.2006 sp. zn. 4 T 34/2006, dále byl zrušen zprošťující rozsudek Městského soudu v Brně ze dne 10.9.2008, č.j. 95 T 128/2008-183, a dále též výrok o uložení souhrnného trestu z rozsudku Okresního soudu v Karviné, pobočka Havířov ze dne 20.6.2006, sp. zn. 105 T 24/2006, ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 17.1.2007, sp. zn. 5 To 782/2006, jakož i všechna další rozhodnutí na tento výrok obsahově navazující pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Rozhodnutí nabylo právní moci dne 28.1.2010.

V návaznosti na v pořadí druhé rozhodnutí o povolení obnovy řízení rozhodl Městský soud v Brně dne 14.7.2010 pod sp. zn. 95 T 128/2008 rozsudkem tak, že podle § 226 písm. c) tr. řádu obž. M. B. opětovně zprostil obžaloby pro trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1 písm. b), e), odst. 2 tr. zákona, pro který byl dříve odsouzen tamním soudem ve věci sp. zn. 4 T 34/2006 (ad 1). Toto rozhodnutí nabylo právní moci vyhlášením dne 14.7.2010.

Městský soud v Brně následně rozhodl ve veřejném zasedání ze dne 21.7.2010 pod sp. zn. 95 T 128/2008 rozsudkem tak, že obž. M. B. při nezměněném výroku o vině z rozsudku Okresního soudu v Karviné, pobočka Havířov ze dne 20.6.2006, sp. zn. 105 T 24/2006, ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 17.1.2007, sp. zn. 5 To 782/2006, podle § 250b odst. 3 tr. zákona za užití § 288 odst. 3 tr. řádu odsoudil k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 9 měsíců se zařazením pro výkon uloženého trestu do věznice s ostrahou. Podle § 228 odst. 1 tr. řádu bylo navíc rozhodnuto, že obviněný je povinen zaplatit poškozené ČS a.s., se sídlem Praha 4, Olbrachtova 1929/62 škodu ve výši 100.000 Kč. Právní moc tohoto rozhodnutí je datována dnem 27.7.2010.

Podle čl. 38 Listiny základních práv a svobod, nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci. Příslušnost soudu i soudce stanoví zákon.

Podle § 11 odst. 1 písm. f) tr. řádu, trestní stíhání nelze zahájit, a bylo-li již zahájeno, nelze v něm pokračovat a musí být zastaveno, proti tomu, proti němuž dřívější stíhání pro týž skutek skončilo pravomocným rozsudkem soudu nebo bylo rozhodnutím soudu nebo jiného oprávněného orgánu pravomocně zastaveno, jestliže rozhodnutí nebylo v předepsaném řízení zrušeno.

Podle § 288 odst. 3 tr. řádu, jestliže byla povolena obnova, jen pokud jde o některý z trestných činů, za něž byl pravomocně uložen úhrnný nebo souhrnný trest a soud vrátil věc státnímu zástupci k došetření, stanoví po právní moci usnesení povolujícího obnovu ve veřejném zasedání rozsudkem přiměřený trest za zbývající trestné činy.

Těmito ustanoveními se však Městský soud v Brně důsledně neřídil.

Věcnou a místní příslušnost soudu k rozhodnutí o obnově řízení stanoví zákon v § 281 tr. řádu. Výjimku z ustanovení § 281 odst. 2 tr. řádu, podle něhož o návrhu na povolení obnovy řízení, které skončilo pravomocným rozsudkem, rozhoduje soud, který ve věci

rozhodl v prvním stupni, tvoří výrok o souhrnném trestu, který byl obviněnému uložen rozsudkem Okresního soudu v Karviné, pobočka Havířov ze dne 20.6.2006, sp. zn. 105 T 24/2006, ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 17.1.2007, sp. zn. 5 To 782/2006, a při jehož uložení byl zrušen výrok o trestu z výše uvedeného rozsudku Městského soudu v Brně. Jen při ukládání souhrnného trestu, resp. v jeho rámci při zrušování trestu uloženého dřívějším rozsudkem, je soud oprávněn rozhodovat také o trestní věci jiného soudu, jako by šlo o trestní věc jedinou. To vyplývá ze zásad o ukládání souhrnného trestu, uvedených v § 35 odst. 2 tr. zákona. Jestliže soud povolí obnovu řízení ve výroku o vině, musí vždy zrušit současně s výrokem o vině i výrok o trestu. Jde-li tu o trest, který byl jako souhrnný uložen v jiné trestní věci, týká se povinnost zrušit výrok o trestu tohoto trestu souhrnného (srov. č. 31/1989 Sb. rozh. tr.).

Městský soud v Brně tedy napoprvé postupoval chybně, pokud v rámci obnovovacího řízení (*iudicium rescindens*) nezrušil též výrok o souhrnném trestu z rozsudku Okresního soudu v Karviné, pobočka Havířov ze dne 20.6.2006, sp. zn. 105 T 24/2006, ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 17.1.2007, sp. zn. 5 To 782/2006, přestože o těchto rozhodnutích věděl a evidoval je ve spise sp. zn. 4 T 34/2006 na č.l. 132-135. Uvedená rozhodnutí musela uniknout pozornosti Městského soudu v Brně, neboť v rámci obnovy řízení rušil již zrušený výrok o trestu z rozsudku ze dne 24.3.2006, sp. zn. 4 T 34/2006. Na pochybení byl upozorněn Okresním soudem v Karviné, pobočka Havířov (č. l. 189) a ve spolupráci s Městským státním zastupitelstvím v Brně pak „zajistil“ nápravu nestandardním a v podstatě nezákonným způsobem, kdy – evidentně bez splnění podmínek pro povolení obnovy řízení ve smyslu § 278 odst. 1 tr. řádu, neboť zde o žádné nové, soudu dříve neznámé skutečnosti nešlo – opětovně povolil obnovu řízení a znovu zrušil původní rozhodnutí ve věci samé, dále zrušil i svůj pravomocný zprošťující rozsudek ze dne 10.9.2008, č. j. 95 T 128/2008-183, a dále též výrok o uložení souhrnného trestu z rozsudku Okresního soudu v Karviné, pobočka Havířov ze dne 20.6.2006, sp. zn. 105 T 24/2006, ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 17.1.2007, sp. zn. 5 To 782/2006, jakož i všechna další rozhodnutí na tento výrok obsahově navazující pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu.

S ohledem na skutečnost, že následné obnovené řízení (*iudicium rescissorium*) skončilo zprošťujícím rozsudkem, což je rozhodnutí pro obviněného nejpriznivější, nezákonnost rozhodnutí a nesprávný postup řízení je zde pouze konstatován pro dokreslení situace. Vadami, které jdou k tíži obviněného, však trpí navazující rozhodnutí, jímž Městský soud v Brně rozhodl podle § 288 odst. 3 tr. řádu o přiměřeném trestu za zbývající trestnou činnost, kterou sám nikdy neprojednával a která zůstala obnovou řízení nedotčena.

V daném případě měl Městský soud v Brně zaslat rozhodnutí, jímž povolil obnovu řízení, Okresnímu soudu v Karviné, pobočka Havířov, jako soudu procesnímu, aby ten mohl rozhodnout o přiměřeném trestu. Tento postup vyplývá z odůvodnění výše citovaného judikátu č. 31/1989 Sb. rozh. tr. Ustanovení § 288 odst. 3 tr. řádu je totiž nutno vykládat v tom smyslu, že o přiměřeném trestu za trestné činy, které zůstaly obnovou nedotčeny, musí rozhodovat ten soud, který souhrnný trest ukládal. Není možné, aby o *de facto* samostatném trestu výlučně za trestnou činnost projednávanou v jiném trestním řízení, rozhodl jiný soud než ten, který vedl původní řízení (aniž by došlo k delegaci věci). Jelikož ustanovení § 281 tr. řádu neobsahuje speciální úpravu pro rozhodování dle § 288 odst. 3 tr. řádu, uplatní se obecná ustanovení o věcné a místní příslušnosti soudu (§ 16 až § 22 tr. řádu). Pokud tedy obviněnému stanovil přiměřený trest Městský soud v Brně, porušil zákon v neprospěch obviněného, neboť ve svém důsledku jej odňal jeho zákonnému soudci.

Pro úplnost je nutno upozornit na formální vadu výroku napadeného rozsudku, kdy užitý výrok, že se obžalovaný M. B. „odsuzuje“ k trestu odnětí svobody (...) nemá oporu ve výše citovaném ustanovení § 288 odst. 3 tr. řádu, podle něhož soud přiměřený trest „stanoví“.

Kromě procesně-formálních vad vykazuje napadený rozsudek i obsahové nedostatky zpochybňující věcnou správnost a spravedlivost obou výroků.

Pokud Městský soud v Brně stanovil přiměřený trest za zbývající trestnou činnost ve výměře 9 měsíců, zatímco původní souhrnný trest byl ukládán ve výměře 18 měsíců, porušil tím zákon v neprospěch obviněného.

Zákon výslovně neurčuje pravidla pro stanovení přiměřeného trestu. Per analogiam legis lze dovodit, že výměru přiměřeného trestu je nutno stanovit podle vzájemného poměru závažnosti trestných činů, které zůstaly obnovou řízení nedotčeny, a trestných činů, ohledně nichž byla obnova řízení povolena. Logickým výkladem lze dovodit i to, že při stanovení přiměřeného trestu se nemůže uplatnit omezení uvedené v ustanovení § 40 tr. zákona a je tedy možné uložit trest i pod spodní hranici zákonné trestní sazby.

Na tomto místě je zapotřebí zmínit, že návrh na povolení obnovy řízení byl podán výlučně ve prospěch obviněného. Ukládání souhrnného trestu je přitom vždy postupem pro obviněného příznivým, takže zrušení výroku o souhrnném trestu má za dané situace poněkud paradoxní povahu a je vyvoláno nutností respektovat určitá hmotněprávní a procesní pravidla přímo nesouvisející s předmětem probíhajícího řízení. Výsledkem mimořádného opravného řízení iniciovaného ve prospěch obviněného nesmí být jakékoli (materiálně chápané) zhoršení jeho právního i faktického postavení, resp. jakékoli zmírnění viny se nutně musí promítnout do právních následků, byť by to mělo být formálně v jiném řízení. Proto i přiměřený trest za zbývající trestnou činnost, obnovou nedotčenou, by neměl být přísnější než je rozdíl mezi souhrnným trestem, který musel být kvůli obnově z formálně právních důvodů zrušen, a trestem, který byl uložen původním meritorním rozhodnutím, jež bylo v rámci povolení obnovy řízení zrušeno. Souvisí to i s principem legitimního očekávání na straně toho, v jehož prospěch byl podán návrh na povolení obnovy řízení. Jelikož např. odškodnění za nezákonné rozhodnutí o trestu podle zákona č. 82/1998 Sb. se odvíjí od prostého rozdílu výměr nezákonného trestu původního a trestu nového, mohlo by dojít k tomu, že soud by ex post snižoval náklady státu na odškodnění stanovením trestu ve vyšší výměře, než je rozdíl mezi zrušeným souhrnným trestem a původně uloženým trestem ve věci, ohledně níž byla povolena obnova řízení. Také v předkládaném případě soud zjevně v souladu s návrhem státní zástupkyně (viz č. l. 254) stanovil přiměřený trest tak, že jej „přizpůsobil“ délce v dané věci již reálně vykonaného trestu, tj. stanovil výměru trestu účelově tak, aby přiměřený trest byl vykonán zápočtem a aby současně byl rozdíl mezi oběma tresty (a náklady na případné odškodnění) co nejnižší. Pokud by obnova řízení byla ohledně téhož skutku povolena a původně uložený samostatný trest v trvání 12 měsíců zrušen dříve, než mohlo vůbec dojít k uložení trestu souhrnného, ale po vykonání trestu, obviněný by mohl uplatnit nárok na odškodnění za 12 měsíců nezákonného zbavení osobní svobody.

Z rozhodnutí Městského soudu v Brně lze dovodit úvahu samosoudce, že oba sbíhající se trestné činy jsou obdobné závažnosti, pročez původní souhrnný trest podělil dvěma a přiměřený trest stanovil jako polovinu výměry původního trestu souhrnného. I když oba sbíhající se trestné činy jsou skutečně postihovány v rámci stejné trestní sazby a tedy jsou obdobně typově závažné, při ukládání souhrnného trestu se neuplatňuje akumulární zásada a tresty se nesčítají, nýbrž vždy dojde k absorpci, což je ona výhoda či prospěch pro

odsouzeného, který byl ovšem odstraněn spolu s odpadnutím souhrnného trestu. V rámci stanovení přiměřeného trestu je tedy nutno přihlídnout k uvedené skutečnosti.

Pokud byl tedy jako nezákonný zrušen trest odnětí svobody původně vyhlášený ve výměře 1 roku, neměl přiměřený trest za zbývající trestnou činnost obviněného B. překročit výměru 6 měsíců, neboť zrušený souhrnný trest byl uložen ve výměře 18 měsíců. Přiměřený trest např. ve výměře 6 měsíců by stále ještě byl stanoven v rámci zákonné trestní sazby (§ 250b odst. 3 tr. zákona). Trest ve výměře 9 měsíců se po „nuceném“ zrušení souhrnného trestu jeví jako nepřiměřeně přísný, když překračuje implicitní omezení, v jehož rámci měl být stanoven přiměřený trest.

Jako zcela nezákonný je nutno posoudit adhezní výrok, podle něhož je obviněný povinen zaplatit poškozené České spořitelně a.s., se sídlem Praha 4, Olbrachtova 1929/62 škodu ve výši 100.000 Kč.

Ustanovení § 288 odst. 3 tr. řádu se týká toliko ukládání přiměřeného trestu za zbývající trestné činy, obnovou nedotčené, nikoli opětovného posuzování nároku na náhradu škody. K tomu je třeba doplnit, že adhezní výrok z rozsudku Okresního soudu v Karviné, pobočka Havířov ze dne 20.6.2006, sp. zn. 105 T 24/2006, má svůj podklad ve výroku o vině z tohoto samého rozhodnutí a logicky nemohl být (a podle znění předmětného výroku ani nebyl) zrušen v rámci povolení obnovy řízení ve věci Městského soudu v Brně sp. zn. 95 Nt 104/2007 a 95 T 128/2008.

Jak bylo uvedeno výše, ve zrušeném výroku o vině z rozsudku Městského soudu v Brně ze dne 24.3.2006, sp. zn. 4 T 34/2006, má svůj podklad toliko následný výrok o souhrnném trestu z rozsudku Okresního soudu v Karviné, pobočka Havířov ze dne 20.6.2006, sp. zn. 105 T 24/2006, ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 17.1.2007, sp. zn. 5 To 782/2006, a tento výrok také jako jediný z „cizího“ rozhodnutí mohl být zrušen. Naproti tomu adhezní výrok učiněný v rozsudku Okresního soudu v Karviné, pobočka Havířov ze dne 20.6.2006, sp. zn. 105 T 24/2006, a pravomocný již v I. stupni, nijak obsahově nenavazuje na rozhodnutí, jímž byla Městským soudem v Brně povolena obnova řízení, proto zrušen nebyl a vytváří překážku věci pravomocně rozhodnuté.

Ve vztahu k výroku o náhradě škody tedy rozhodoval nepřislušný soud a porušil zásadu ne dvakrát v téže věci (ne bis in idem). V dané věci tak existují dva pravomocné výroky o povinnosti obviněného nahradit způsobenou škodu poškozené České spořitelně, což je protiprávní stav, který je nutno odstranit.

Na základě všech shora uvedených skutečností proto **navrhuji**, aby Nejvyšší soud České republiky:

1. podle § 268 odst. 2 tr. řádu vyslovil, že rozsudkem Městského soudu v Brně ze dne 21.7.2010, č. j. 95 T 128/2008-257, a v jemu předcházejícím řízení byl v neprospěch obviněného M. B. porušen zákon v ustanoveních čl. 38 Listiny základních práv a svobod, § 11 odst. 1 písm. f) tr. řádu a § 288 odst. 3 tr. řádu,
2. podle § 269 odst. 2 tr. řádu napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení zrušil a zrušil i případná další rozhodnutí na toto rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu,

3. a dále postupoval podle § 270 odst. 1 tr. řádu a přikázal Okresnímu soudu v Karviné, pobočka Havířov, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Nejvyšší soud rozhodl pod sp. zn.: [4 Tz 30/2013](#)